

خزید نا بہ روال

نگاہِ اقتصادی نامتعارف
بہ پدیدہ های متعارف
استیوں ای . لدربرگ

مترحمان
مُحسِن رباے
أصلان قودحایے

ویراستار
عباد تیموری

فهرست

۱	پیشگفتار نویسنده / حرد نامتعارف
۳	فصل یک / مقدمه مترجمان
۷	بحش اول / بهر مُشترک
۹	فصل دو / بارور باش و زاد و ولد کن
۲۵	فصل سه / آنچه ار حساست می‌پسندم
۳۳	فصل چهار / منصف‌ترین آنان کیست؟
۴۷	فصل پنج / کودکان شاعل
۵۳	بحش دوم / چگونه همه چیرا سرو سامان دهیم
۵۷	فصل شش / چگونگی سرو سامان دادن به سیاست
۶۳	فصل هفت / چگونگی سامان دادن نظام قضایی
۸۳	فصل هشت / سامان‌دهی به سایر امور
۱۷	بحش سوم / اقتصاد رورمره
۱۹	فصل نه / دلیلش چیست؟
۱۲۱	فصل ده / حدایا نه! دحتر است!
۱۲۹	فصل یازده / تاوان سگین مادربودن
۱۳۵	بحش چهارم / سوالات بزرگ
۱۳۷	فصل دوازده / از هیچ‌چیر مصایقه‌نکردن
۱۵۱	فصل سیزده / مسئول نانک مرکری روح ما
۱۶۵	فصل چهارده / چگونه احبار را تعبیر کنیم
۱۸۵	فصل پانزده / مباحث زندگی و مرگ
۲۱	فصل شانزده / بحث‌هایی که آرام می‌دهد
۲۱۹	پیوست
۲۲۵	نمایه

فصل یک / مقدمه مترجمان

کتابی که در دست دارید، تلاشی برای اثبات امکان پذیر بودن تعبیر طرز فکر یا شیوه استدلال است این کتاب تلاشی است که با وجود همه کاستی‌هایش به ما می‌فهماند شیوه قضاوت ما درباره پدیده‌ها - نه ویژه پدیده‌های اقتصادی - تا چه حد کلیشه‌ای و تنگ‌بترانه است.

در این کتاب نویسنده، حرد متعارف در حوزه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی را به چالش می‌کشد و سعی می‌کند برای مسائل مختلف بر مسای اصول اقتصادی و نه ویژه عقلانیت متعارف اقتصادی و نه طور خاص تحلیل هریه - فایده راه‌حلهایی جدید و ناآشنا ارائه دهد تحلیل هریه - فایده یکی از روش‌های اصلی استدلال اقتصاد نوکلاسیک است، و نویسنده سعی دارد برای مسائل و معضلات مختلف راهکارهایی ارائه دهد که بیشترین سافع یا کمترین هریه را به بار آورد نه عبارت دیگر، نویسنده تلاش دارد همچنان در چارچوب نگاه اقتصاد متعارف، برای تصمیم‌گیری‌ها و مشکلات فردی و اجتماعی رورمره چاره‌ای جدید ببیدیشد این مسائل و تصمیم‌ها طیف وسیعی از موضوعات را دربرمی‌گیرد، از رویه قضایی گرفته تا بازار خرید و فروش کلیه، معصل ترافیک، تصمیمات مربوط به بچه‌دارشدن، نحوه کمک به حیره‌ها و

هدف اصلی نویسنده یافتن رویه‌ها و راه‌حلهایی کارآمدتر برای مسائلی است که به نظر می‌رسد جامعه از مدت‌ها پیش برای آنها نه راه‌حل‌های موفق دست یافته است و این راه‌حل‌ها چنان در نظر جامعه ندیهی و درست نه نظر می‌آیند که در نگاه اول خواننده نا دیدن دیدگاه‌های نویسنده دچار شوک و تا حدی ناورناپذیری و امکان‌ناپذیر بودن این راه‌حل‌ها می‌شود اما نویسنده در این کتاب در موارد متعدد نشان می‌دهد که استدلال‌های وی را نمی‌توان

حلاف عادت ممکن است اکنون به دهن ما مسخره، سفسطه، غیراخلاقی یا غلط بیاید که در بسیاری موارد چنین هم هست
مترجمان ترجیح دادند تا حد امکان از ذکر خطاهای نویسنده و درج پاورقی‌های متعدد پرهیز کرده، و فقط در چند مورد - به ویژه در جاهایی که نا اصول اخلاقی جامعه ایرانی و اسلامی در تضاد شدید بود - به این کار اقدام کند این امر موجب می‌شود که خواننده هنگام مطالعه کتاب دچار تضاد و تردید نشود، از آزادی عمل برای نقد شخصی کتاب برخوردار شده و بهتر بتواند از مهم‌ترین ویژگی کتاب یعنی نگرش نامتعارف به پدیده‌ها بهره‌برداری کند

نا این حال محتوای فصل بحسب کتاب (نا عوان رانطه حسی بیشتر، ایمن‌تر است) به‌گونه‌ای بود که سازگارکردن آن نا چارچوب‌های اخلاقی و مواردی دینی جامعه ما به هیچ‌وجه نا پاورقی و نقد مختصر عملی امکان‌پذیر نبود، و البته کاستی‌های استدلالی مهمی بیر در آن نه چشم می‌حورد نه این دلیل بهتر دیدیم که فصل بحسب را حذف کرده و مقدمه مترجمان را حانشین آن کنیم

امیدواریم این کتاب گام کوچکی برای رنده‌کردن تفکر مستقل و غیرکلیشه‌ای در عموم خوانندگان و همچنین در دانشگاهیان، نه ویژه اقتصادخوانندگان باشد

نه راحتی رد کرد و نتایج به دست آمده را باید تا حدی حدی گرفت در این مسیر، نویسنده (به گفته خود) نه دور از هرگونه اصول اخلاقی و اجتماعی شاخته شده بطرات خود را ارائه می‌دهد

الته باید ادعا کرد که نوع نگاه نویسنده در همه موارد مبتنی بر اقتصاد متعارف نیست، گاه راه‌حل‌های ارائه‌شده از سوی وی نا اصول اقتصاد متعارف، متعارض است نه عبارت دیگر، اگرچه نویسنده بر نگاه نئوکلاسیکی و بازارگرا تأکید دارد، ولی در برخی مواقع هنگام تحلیل نا نگاهی هجاری و شخصی نه مسائل می‌پردازد از این‌رو، می‌توان گفت نویسنده در جاهایی دچار احتلال پارادایمی می‌شود و شاید نه همین دلیل است که برخی تحلیل‌های وی از قدرت کافی برای اقع‌کردن خوانندگان برخوردار نیست در عین حال، در بخش اعظم کتاب، استدلال‌های صورت گرفته و راه‌حل‌های حدید پیشنهاد شده - مثلاً در موارد مربوط نه رویه‌های قضایی و انتحاب هیئت مصفه یا راه‌اندازی ناراری برای خرید و فروش کلیه و - قدرتمند و حداب بوده و نه بطر می‌رسد کارآمدتر از رویه‌های جاری هستند.

نویسنده در کل کتاب تلاش دارد نا نگاهی بدیع و متفاوت نه پدیده‌ها و معضلات اقتصادی و اجتماعی بپردازد، سابر این ندیهی است که گاهی وی در این تکاپوی بوآورانه نه خطاهای دهنی و استدلالی دچار شود از انتها تا انتهای کتاب می‌توان مصادیق متعددی از اشتباه، معلطه و سفسطه را پیدا کرد که نه سهو یا عمد در متن کتاب درج شده‌اند نا این حال نه بطر نمی‌رسد این خطاها مانع بهره‌برداری خواننده از فایده اصلی این کتاب یعنی تمرین‌کردن برای «نگرش نه پدیده‌ها نا روشی تازه یا نامتعارف» باشد

مترجمان نا بسیاری از ادعاها و استدلال‌های نویسنده موافق نیستند و برخی از ادعاها را از لحاظ منطقی نادرست می‌دانند نا این حال بهتر دانسته شد که تعمق، نقد و داوری در مورد ادعاها نویسنده نه خوانندگان واگذار شود آنچه در این کتاب اهمیت دارد الراماً درستی ادعاها نیست بلکه تلاش نویسنده برای «نگاه از نوعی دیگر» است این کتاب تمرینی است برای حور دیگر دیدن محیط اطراف و البته الرامی نیست که همه شیوه‌های حدید تفکر درست بیر ناشد

باید دقت شود که هدف اولیه نویسنده این کتاب، مطرح‌کردن مباحث نامتعارف است تا نه دهن خواننده تلنگر برید که همه پدیده‌های اطراف را می‌توان حور دیگر دید سابر این طبیعی است که برخی از این حرف‌های

فصل دو / بارور باش و زاد و ولد کن^۱

تد ناکستر^۲ - یکی از محریان اصلی نمایش قدیمی مری تایلر^۳ - تصمیم گرفت شش بچه به دنیا بیاورد تا شاید یکی از آنان اندیشه‌اش به قدری رشد کند که مشکل جمعیت جهان را حل کند. تد یک خبرنگار کم‌استعداد ولی اقتصاددان بالفطره بود. بیش از بی‌عیب و نقص بود. مردم هرکدام مشکلی را حل می‌کند و وقتی تعداد ایشان زیاد شود، مشکلات بیشتری را حل خواهند کرد^۴. دلیل ثروتمندتر بودن شما نسبت به احداثتان و دلیل ثروتمندتر بودن بوه‌های شما آن است که هر نسل به رایگان از بواروری‌های احداث خود منتفع می‌شود. یک نسل قبل، والدین شما می‌توانستند برنامه‌های سه کانال تلویزیونی (احتمالاً سیاه و سفید) را انتخاب کنند که نمی‌شد آنها را ضبط و بعداً تماشا کرد. آنان از ماشین‌های تایپ برقی استفاده می‌کردند که جدیدترین آنها به مثابه اختراعی بی‌نظیر حلوه می‌کرد. یک دکمه «حذف» (delete) که می‌توانست به طور خودکار آخرین نشانه تایپ شده را پاک کند ولی اگر می‌خواستید نشانه قبل از آن را پاک کنید، دیگر راهی وجود نداشت. نانت بسیاری از آسودگی‌های امروز می‌توانیم از مخترعان تلویزیون کالی، ضبط‌کننده‌های تصویر و رایانه‌های شخصی ممنون باشیم و بپرسیم که حوب خود که پدران ما به حلقه طرفداران «رشد جمعیت صفر» پیوستند. عامل محرک آبادانی، همان پیشرفت فناوری است و عامل محرک پیشرفت فناوری ما به پدران ما به حلقه طرفداران «رشد جمعیت صفر» پیوستند.

1 be fruitful and multiply

2 Ted Baxter

3 Mary Tyler

۴ بحث‌هایی از این فصل گلوسی از کتاب فلی من نا عنوان ناری حوامردانه (Fair play) است.

اقتصادی عظیم پس از آن، فقط بعد از بزرگ شدن نارارها به اندازه کافی و ممکن شدن اعطای پاداش به نوآوری‌های کارآفرینان در مقیاس بزرگ تحقق یافت

انسان‌های امروزی ابتدا حدود صد هزار سال قبل ظاهر شدند در حدود ۹۹۸۰ سال تقریباً همه، زندگی خود را در حد معیشت می‌گذراندند که معادل درآمد سالانه ۴۰ الی ۶ دلار در ایالات متحده امروز بود در برخی از مکان‌ها و زمان‌های فراوانی و رفاه شاید وضع قدری بهتر بود ولی اصلاً حتی به دو برابر آن درآمد هم نمی‌رسید معمولاً اشراف‌زاده‌های کوچکی پیدا می‌شدند که اوضاع بسیار بهتری داشتند ولی تعداد آنها بسیار ناچیز بود اگر شما در هر زمان قبل از قرن هجدهم متولد می‌شدید، به احتمال قریب به یقین نا هربه‌ای معادل ۱ دلار آمریکا در سال زندگی می‌کردید که دقیقاً مشابه والدین، اجداد و بزرگان و نوه‌های تان بود

سپس در اواخر قرن هجدهم، تنها حدود دو قرن پیش - شاید به اندازه ۱ سل قبل - اتفاقی رخ داد مردم ثروتمندتر شدند و بار هم ثروتمندتر و ثروتمندتر درآمد سرانه - حداقل در مغرب زمین - نا برخی غیرمنتظره یعنی حدود سه چهارم درصد در سال رشد کرد چند دهه بعد، همان اتفاق در سراسر دنیا رخ داد پس از هزاران سال رکود، زندگی از امسال تا سال بعد بهبود می‌یافت و دیری نگذشت که مردم بهبودی را امری مسلم دانستند ما امروز انتظار داریم خودرو و رایانه شخصی، مراقبت‌های درمانی و دستگاه‌های تفریحی و سرگرمی‌ها، ما را نا چیزهای بو حیره کند؛ اما قبل از انقلاب صنعتی چنان بود وقتی آن رشد سه چهارم درصدی به راه افتاد، چیزی معجزه‌آسا به نظر می‌رسید

پس از آن وضع بهتر هم شد در قرن بیستم، درآمد سرانه حقیقی - یعنی نا کسرتورم از آن - به طور متوسط سالانه ۱/۵ درصد رشد کرد و از دهه ۱۹۶۰ - یعنی حدود ۵ سال قبل - رشد آن به ۲/۳ درصد رسیده است ند بیست نا اعداد شرح دهم که چنین چیزی برای یک آمریکایی معمولی به چه معناست اگر شما یک آمریکایی از طبقه متوسط نا درآمد سالانه ۵ هزار دلار هستید و پیش‌بینی می‌کنید فرزندان شما ۲۵ سال بعد همین جایگاه را در بردن اقتصاد آن جامعه به دست بیاورند، در آن صورت ایشان نا برج رشد ۲/۳ درصدی، و نا کسرتورم، درآمد ۸۹ هزار دلار در سال خواهد داشت فرزندان آنان ۲۵ سال بعد، درآمد ۱۵۸ هزار دلار در سال پیدا می‌کند اگر

طرح‌هاست هرچه طرح‌ها بیشتر شوند، رونق بزرگ‌تر می‌شود
مایکل کرمز^۱ - اقتصاددان هاروارد - داده‌هایی از یک میلیون سال تاریخ بشر و ماقبل تاریخ فراهم کرده است تا از بطریقه‌ای دفاع کند که رشد جمعیت را مایه پیشرفت فناوریانه دانسته، پیشرفت فناوریانه را محرک رشد اقتصادی می‌داند، و - برای تکمیل این دور فاصل^۲ - رشد اقتصادی را محرک رشد جمعیت تلقی می‌کند، زیرا حوامع ثروتمندتر قادرند از بجه‌های بیشتری مراقبت کنند تحقیق کرمز او را نسبت به درستی بطریقه تدناکستر متقاعد کرد کرمز بحث خود را بر مسای چنین فرضی قرار می‌دهد دبیایی نا دو برابر جمعیت دبیای دیگر، دو برابر بزرگ‌تر خواهد داشت پس افزایش جمعیت به همان دلیل موح شکل‌گیری فناوری بهتر می‌شود که بزرگ‌ترین دبیرستان‌ها معمولاً بهترین تیم‌های فوتبال را بزر دارند اما موضوع حتی فراتر از این حرف‌هاست یک ناریکن برحسته هحومی در فوتبال آمریکایی، یک ناریکن بزرگ است ولی یک مخترع بزرگ می‌تواند به «همه» یاد دهد که نوآورتر باشد همچنین نقش ناریکن در زمان ناربشستگی‌اش پایا می‌یابد در حالی که کارهای یک مخترع همیشه رنده می‌ماند

دو دلیل وجود دارد که چرا مرایای اندازه جمعیت حتی می‌تواند از برآوردهای خوش‌بینانه کرمز هم بیشتر باشد اول آنکه نابعه‌ها مایه الهام یکدیگر می‌شوند به نحوی که طرح‌های بدیع ۲ نابعه، بزرگ‌تر از دو برابر طرح‌های ۱ نابعه خواهد بود^۳ دوم اینکه افزایش جمعیت معادل نا بزرگ‌تر شدن ناراز احتراعات است که انگیزه تلاش بیشتر را برای مخترعان فراهم می‌کند پس رشد جمعیت به تنها به تعداد نابعه‌های مادرزاد اضافه می‌کند، بلکه نا هوش‌ترها را به بسط استعدادهای خود تا آخرین حد ترعیب می‌کند

در واقع دو اقتصاددان در بانک مرکزی ریچموند^۴ - در تحقیقی که اخیراً در یکی از نشریات^۵ به چاپ رسید - ادعا کردند که انقلاب صنعتی و رشد

1 Michael Kremer

۲ دور فاصل (virtuous circle) را در مقابل دور ناطل (vicious circle) به کار بردم تا همانند زبان انگلیسی فاعده سجع (هم‌آوانی) برای انس دو عبارت رعایت شده ناسد - م

۳ از طرفی ممکن است کسی ادعا کند که نواع هم‌بهدیدی برای یکدیگر هستند ملاحظه دلیل دارد شما دوران جوانی خود را برای انداع گداخت سرد صرف کنید در حالی که ساند نابعه همسانه احتمالاً رودر دست به کار سده و آن احرااع را به نام خود ثبت کند؟

4 Richmond

5 American Economic Review